

2. 7. 2013

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Převod obchodního podílu ve společnosti s ručením omezeným po zániku společného jmění manželů, avšak přede dnem jeho vypořádání

Nejvyšší soud se ve své rozhodovací praxi zabýval otázkou platnosti převodu obchodního podílu ve společnosti s ručením omezeným v období ode dne zániku manželství do dne vypořádání společného jmění manželů, které lze pro účely tohoto článku označit jako „Rozhodné období“ a otázkou předmětu vypořádání společného jmění manželů, dojde-li k převodu obchodního podílu v Rozhodném období jedním z bývalých manželů na třetí osobu za předpokladu, že nebyla vznesena námitka relativní neplatnosti a takovýto převod obchodního podílu lze tedy považovat za platný právní úkon.

Nejvyšší soud ve svém rozhodnutí ze dne 13.7.2011, sp.zn. Cdo 3450/2009 judikoval, že **„k převodu obchodního podílu ve společnosti s ručením omezeným, který je ve společném jmění manželů, na třetí osobu, i po zániku společného jmění manželů před jeho vypořádáním, se pod sankcí relativní neplatnosti vyžaduje souhlas druhého z bývalých manželů. Dojde-li k převodu obchodního podílu, který tvoří součást společného jmění manželů, po zániku společného jmění manželů do jeho vypořádání, je předmětem vypořádání částka získaná za jeho převod, nikoliv hodnota tohoto podílu.“**

V uvedeném rozhodnutí se soud zabýval dvěma otázkami zásadního právního významu, a to jednak **určením rozhodného data pro stanovení hodnoty podílu** při jeho vypořádání v rámci vypořádání zaniklého společného jmění manželů a jednak **určením hodnoty obchodního podílu**, který byl součástí zaniklého společného jmění manželů a po jeho zániku byl převeden třetí osobě, čímž zaniklo společníctví jednoho z rozvedených manželů v obchodní společnosti.

Lze krátce shrnout, že podle ust. § 149 odst. 2 zákona č. [40/1964](#) Sb., občanského zákoníku (dále jen „OZ“) platí, že *„zanikne-li společné jmění manželů, provede se vypořádání, při němž se vychází z toho, že podíly obou manželů na majetku patřícím do jejich společného jmění jsou stejné.“*

Podle ust. § 150 odst. 3 OZ pak *„neprovede-li se vypořádání dohodou, provede je na návrh některého z manželů soud.“*

Dále podle ust. § 145 odst. 2 OZ *„obvyklou správu majetku náležejícího do společného jmění manželů může vykonávat každý z manželů. V ostatních záležitostech je třeba souhlasu obou manželů, jinak je právní úkon neplatný.“*

A konečně dle ust. § 40a OZ „jde-li o důvod neplatnosti právního úkonu podle ustanovení § 145 odst. 2, považuje se právní úkon za platný, pokud se ten, kdo je takovým úkonem dotčen, neplatnosti takového právního úkonu nedovolá.“

Podle ustálené judikatury platí, že **obchodní podíl ve společnosti s ručením omezeným nabytý jedním z manželů za trvání jejich majetkového společenství představuje společnou majetkovou hodnotu, která je předmětem vypořádání při zániku majetkového společenství. Příkazuje se tomu účastníku, který je společníkem v uvedené obchodní společnosti** (srovnej např. rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 31.1.2006, sp. zn. 22 Cdo 103/2005 či rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 20.7.2004, sp. zn. 22 Cdo 700/2004). K uvedené problematice shodně rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 30.5.2005 sp.zn. 22 Cdo 1781/2004, podle kterého „*Soud rozhodující o vypořádání společného jmění manželů nepřikazuje hodnotu obchodního podílu, ale obchodní podíl. Obchodní podíl může být přikázán jen společníku obchodní společnosti.*“ Lze doplnit, že „*obecná zásada pro oceňování věcí či hodnot při vypořádání zaniklého bezpodílového spoluvlastnictví manželů, tj. že se vychází z ceny obvyklé v době vypořádání, avšak ze stavu v době zániku tohoto spoluvlastnictví, se uplatní i v případě oceňování obchodního podílu ve společnosti s ručením omezeným.*“ Platí, že se vychází ze stavu jiné majetkové hodnoty (jenž je určen její kvantitou a kvalitou v daném čase) v době zániku bezpodílového spoluvlastnictví manželů (společného jmění manželů), **avšak z ceny či cenových relací platných v době vypořádání.** Obdobně judikoval Nejvyšší soud i v případě oceňování členského podílu v bytovém družstvu, kdy uvedl, že se vychází ze stavu tohoto podílu v době zániku společného členství rozvedených manželů v družstvu, avšak z ceny odpovídající době, kdy se vypořádává.

Z těchto závěrů, tj. z pravidla o přikazování obchodního podílu manželu – společníku obchodní společnosti, však nelze z logiky věci vycházet za situace, kdy byl jedním z rozvedených manželů, který byl společníkem obchodní společnosti, **po zániku společného jmění manželů** rozvodem manželství a **před provedením jeho vypořádání** obchodní podíl platně převeden na třetí osobu a tento rozvedený manžel přestal být společníkem obchodní společnosti.

Podle rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 9.2.2011, sp. zn. 22 Cdo 1754/2009 „*Převod obchodního podílu ve společnosti s ručením omezeným lze nepochybně považovat za úkon, který není běžnou správou majetku náležejícího do společného jmění manželů.*“ Absence souhlasu druhého manžela s převodem podílu tedy zakládá relativní neplatnost právního úkonu – pokud se druhý z manželů neplatnosti příslušného právního úkonu nedovolá, jedná se o právní úkon platný.

Vzhledem k tomu, že dle ustálené judikatury, zejména dle rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 1.8.2008, sp. zn. 28 Cdo 2593/2008 „*se právní vztahy mezi bývalými manžely, popř. mezi nimi a třetími osobami týkající se majetku a závazků, které tvořily předmět společného jmění manželů, v době mezi zánikem a vypořádáním společného jmění manželů řídí právními předpisy o společném jmění manželů*“, je nutné výše uvedené závěry aplikovat i na právní posouzení platnosti převodu obchodního podílu v Rozhodném období. **K platnosti převodu obchodního podílu jedním z bývalých manželů na třetí osobu v Rozhodném období se pod sankcí relativní neplatnosti vyžaduje souhlas druhého z bývalých manželů.**

Nebyla-li vznesena námitka relativní neplatnosti, považuje se uzavření smlouvy o převodu obchodního podílu v Rozhodném období bez souhlasu druhého manžela za platný právní úkon. Co v takovém případě bude předmětem vypořádání společného jmění manželů?

Podle usnesení Nejvyššího soudu ze dne 9.2.2011 sp. zn. 22 Cdo 1754/2009 „*jestliže byl platně převeden za trvání manželství podíl ve společnosti s ručením omezeným, stává se předmětem vypořádání částka takto získaná, neboť ta je součástí společného jmění manželů.*“ Tento závěr je třeba zaujmout i v popisovaném případě - pokud v Rozhodném období došlo k převodu obchodního

podílu ve společnosti s ručením omezeným jedním z bývalých manželů na třetí osobu, není možné postupovat jinak než vypořádat kupní cenu za převod obchodního podílu. **Předmětem vypořádání společného jmění manželů bude tedy částka získaná za převod obchodního podílu.**

JUDr. Hana Šmidrkalová, advokátka
autorka působí v advokátní kanceláři MSB Legal, v.o.s.

[MSB Legal, v.o.s.](#)

Bucharova 1314/8
158 00 Praha 13

Tel.: +420 251 566 005
Fax: +420 251 566 006
e-mail: paha@msblegal.cz

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Právo na přístup ke kamerovým záznamům: střet GDPR, informačního zákona a praxe veřejných institucí](#)
- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)
- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [Právní povaha sítě elektronických komunikací - režim náhrady škody](#)
- [Náhrada ušlého nájemného při předčasném ukončení nájemní smlouvy na nebytové prostory](#)